

Biblické úvahy a modlitby pro osm dní

1. den „Viděli jsme na východě jeho hvězdu“ (Mt 2,2)

Pozvedni nás a přitáhni ke svému dokonalému světlu.

Za 4,1–7	Vidím svícen, celý ze zlata
Ž 139,1–10	Tvá pravice se mě chopí
2Tm 1,7–10	Z milosti, kterou nám... nyní zjevil příchodem našeho Spasitele Ježíše Krista
J 16,7–14	Jakmile... přijde on, Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy

Rozjímání

V tomto křehkém a nejistém světě hledáme světlo, paprsek naděje zdáli. Uprostřed zla toužíme po dobru. Hledáme dobro také v sobě, ale často nás přemůže naše slabost a my ztrácíme naději. Naše důvěra se zakládá na Bohu, kterému se klaníme. On nám ve své moudrosti dal možnost doufat v jeho zásah, nenapadlo nás ale, že Božím zásahem bude osoba a že světlem uprostřed nás bude sám Pán. To předčilo všechna naše očekávání. Božím darem pro nás je „duch síly, lásky a rozvahy“. Na cestě k tomuto dokonalému světlu se nespolehnáme na vlastní síly a schopnosti, ale na Ducha Svatého.

Uprostřed temnoty, která obklopuje lidstvo, zazářila hvězda z východu. Vidíme v ní světlo pronikající do hlubin temnoty, která nás odděluje od sebe navzájem. Světlo hvězdy nepřišlo jen proto, aby osvítilo určitý historický okamžik, ale svítí dál a mění tvář dějin. Po celé věky a už od chvíle, kdy se hvězda objevila poprvé, svět poznává naději, kterou probouzí Duch Svatý, na životech Kristových následovníků. Ti vydávají svědectví o Božím působení v dějinách i o trvalé přítomnosti Ducha Svatého. Navzdory dějinným zvrátům a měnícím se okolnostem nepřestává Zmrtvýchvstalý zářit, svítí dál napříč proudem dějin jako maják, který všechny vede k tomuto dokonalému světlu, a překonává temnotu, která nás od sebe navzájem odděluje.

Touha překonat tuto rozdělovající temnotu nás nutí modlit se za jednotu křesťanů a usilovat o ni.

Modlitba

Bože, osvěť naši cestu světlem Krista, který jde před námi a vede nás. Osvěť nás a přebývej v nás. Veď nás, abychom ve svém srdci objevili malé jesličky, v nichž zatím dříme ohromné světlo. Stvořiteli světla, děkujeme ti za dar této nehasnoucí hvězdy, Ježíše Krista, našeho Pána a Spasitele. Kéž je pro nás majákem na naší pouti. Uzdrav naše rozdělení a přitáhni nás ke světlu, abychom v něm našli jednotu. Amen.

2. den „Kde je ten právě narozený král Židů?“ (Mt 2,2)

Pokorné vedení boří zdi a buduje láskou.

Jr 23,1–6 Kralovat bude jako král a bude prozíravý

Ž 46 Činí přítrž válkám až do končin země

Fp 2,5–11 Na své rovnosti nelpěl

Mt 20,20–28 Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit

Rozjímání

Jeremiáš odsuzuje izraelské krále, kteří svým špatným vedením rozdělili a rozptýlili lid. Ničili tak celé země a jejich obyvatele přinutili odejít do vyhnanství. Hospodin naproti tomu slibuje Krále–Pastýře, který „bude v zemi uplatňovat právo a spravedlnost“ a shromáždí všechny ze svého stáda.

Náš svět touží po dobrém vedení a neustále hledá někoho, kdo tuto touhu naplní. Kde takového vůdce najít? Příklad krále nebo vůdce podle Božího srdce máme jedině v Kristu. Protože jsme povoláni následovat ho, jsme také povoláni napodobovat jeho způsob královské služby ve světě i v církvi. V Kristu nacházíme někoho, kdo nebourá a nerozděluje, ale buduje a vytváří celek ke slávě Božího jména. Jeho vláda není samoučelná a nestaví na síle. Setkáváme se v něm s milujícím, pokorným služebníkem, který rovnost s Bohem nepovažuje za něco, na čem může lpět nebo to zneužít. Je tím, kdo přichází sloužit, a ne si nechat sloužit, a jeho následovníci jsou povoláni k těmž.

Blízký východ dnes přichází o svůj lid kvůli vyhnanství, protože „spravedlnost a právo“ se stávají nedostatkovým zbožím nejen tam, ale všude ve světě. Přesto máme naději, která se nechvěje, ani když se všude kolem nás „národy bouří“ a „království otrásají“.

Vedoucí představitelé ve světě i v církvi mají odpovědnost za to, aby Boží lid spojovali, a nerozptylovali ani nerozdělovali. Za mnohá rozdělení ve světě i v církvi ovšem může touha po postavení, moci a vlastním prospěchu. Čím věrněji budou křesťané napodobovat Kristovo služební vedení, tím více rozdělení ve světě i v církvi se podaří překonat. Když usilujeme o spravedlnost, právo a pokoj v zájmu blaha všech lidí, pokorně svědčíme o Králi–Pastýři a přivádíme ostatní do jeho přítomnosti.

Modlitba

Bože, naše jediné útočiště a sílo, oslavujeme tě, neboť jsi Bůh spravedlivý a dobrý. Vyznáváme před tebou, že při vedení často prahneme po světských vzorech. Pomáhej nám, abychom svého Pána Ježíše Krista nehledali v palácích mocných lidí, ale ve skromných jeslích, a napodobovali jeho mírnost. Povzbuzuj nás, abychom se sami sebe zříkali, když si v poslušnosti tobě navzájem sloužíme. Prosíme o to skrze Krista, který s tebou a s Duchem Svatým kraluje ve slávě navěky. Amen.

3. den „Když to uslyšel Herodes, znepokojil se a s ním celý Jeruzalém“ (Mt 2,3)

Kristova přítomnost obrací svět vzhůru nohama.

Neh 4,12–15 A pokračovali jsme v díle... od svítání až do soumraku

Ž 2,1–10 Proč se pronárody bouří?

2Te 2,13–3,5 Pán je věrný; on vás posílí a ochrání od zlého

Mt 2,1–5 Znepokojil se a s ním celý Jeruzalém

Rozjímání

Pán přišel mezi nás. Kristův příchod ale narušuje dosavadní fungování světa. Na rozdíl od tolika státních představitelů totiž přichází v pokoře a odsuzuje zlo nespravedlnosti a útlaku, které provázejí ambice získat moc a postavení. Ježíšův příchod vybízí ke změně srdce a proměně života, aby se lidé osvobodili od všeho, co je odlidšťuje a působí jim utrpení. Ježíš nám ukazuje, že Bůh je s těmi, kdo trpí, protože každému člověku náleží důstojnost milovaného Božího dítěte. Ježíšova přítomnost tedy vyvolává neklid právě proto, že rozkolísává loď bohatých a mocných, kteří pracují pouze pro své vlastní zájmy a nehledí na společné dobro. Těm, kdo usilují o mír a jednotu, ale Kristův příchod přináší světlo naděje.

Dnes jsme vyzváni, abychom se zavázali ke konstruktivnímu jednání s cílem uskutečnit v našem světě spravedlnost. K tomu je třeba se zamyslet a přiznat všechny případy, kdy se naše cesty neshodují s Božími cestami spravedlnosti a míru. Když křesťané usilují o spravedlnost a mír společně, je jejich úsilí silnější. A když takto spolupracují, zviditelňuje se odpověď na naše prosby za jednotu křesťanů tak, že v nás ostatní rozpoznávají Kristovu přítomnost v dnešním světě. Svými slovy a činy můžeme přinést světlo naděje mnoha lidem, kteří stále žijí v temnotě politických nepokojů, sociální chudoby a strukturální diskriminace. Radostná zvěst spočívá ve sdělení, že Bůh je věrný a že nás vždy posiluje a chrání před újmou a inspiruje nás k úsilí o dobro druhých, zejména těch, kdo žijí v temnotě utrpení, nenávisti, násilí a bolesti.

Modlitba

Pane, tys nás vyvedl z temnoty k Ježíši a rozsvítil jsi v našem životě hvězdu naděje. Pomoz nám, abychom byli jednotní v odhodlání uskutečňovat tvou vládu lásky, spravedlnosti a míru, a tak byli světlem naděje pro všechny, kdo žijí v temnotě zoufalství a zklamání. Vezmi nás za ruku, Pane, abychom tě mohli vidět ve svém každodenním životě. Když tě následujeme, odstraň náš strach a úzkost. Osviť nás svým světlem a zapal naše srdce, aby nás tvá láska zahrnula teplem. Pozvedni nás k sobě – ty, který jsi sám sebe pro nás zmařil, a pomoz nám, abychom svým životem oslavovali tebe: Otce, Syna i Ducha Svatého. Amen.

4. den „A ty, Betléme... zdaleka nejsi nejmenší“ (Mt 2,6)

I když jsme malí a trpíme, nic nám nechybí.

Mi 5,1-4a.6-7 Z tebe mi vzejde ten, jenž bude vládcem v Izraeli

Ž 23 Hospodin je můj pastýř, nebudu mít nedostatek

1Pt 2,21-25 Nyní jste byli obráceni k pastýři a strážci svých duší

L 12,32-40 Neboj se, malé stádce

Rozjímání

Z malého a skromného města Betléma vstoupil do světa Pán, Boží Syn. Lidské tělo přijal z lůna pokorné vesnické dívky a rozhodl se žít své lidství ve skrytosti a prostotě. Stal se zrnkem na poli, kvasem v těstě a tenkým paprskem světla pro naše oči, a toto světlo naplnilo celou zemi. Ze skrytosti Efraty vzešel vládce, pastýř a strážce našich duší. A i když je naším pastýřem, stal se Beránkem, který nesl hříchy světa, abychom my mohli být uzdraveni.

Mezi velkými judskými rody neměl Betlém velký význam, přesto se pro narození Pastýře všech pastýřů a Krále všech králů stal velikým. Betlém, jehož jméno znamená „dům chleba“, tak může být metaforou církve, která světu přináší chléb života. Církev, Betlém dneška, je i nadále místem, kde se přijímají slabí, bezmocní a malí, protože v ní každý má své místo. Hromada těchto zrnků se stává sklizní. Spojené v kvasu se stávají mocnou silou. Soustředěné paprsky dávají vůdčí světlo.

Uprostřed politických nepokojů, houstnoucí atmosféry chamtivosti a zneužívání moci trpí v tomto světě křesťané i další obyvatelé Blízkého východu pronásledováním a zažívají pocit marginalizace, žijí ve strachu z násilí a nespravedlnosti. Přesto se nebojí, protože s nimi kráčí Pastýř, shromažďuje je v jednom ovčinci a činí z nich znamení své láskyplné přítomnosti. Jsou sjednoceni, a proto mohou být kvasem, který prokvasí celou várku těsta. V Kristu nacházejí vzor pokory a slyší jeho výzvu, aby překonávali rozdělení a hledali sjednocení v jediném stádu. Je jich sice jen hrstka, svým utrpením však následují kroky Beránka, který trpěl za spásu světa. A i když je jich jen maličko, jsou si jistí svou nadějí a nic jim neschází.

Modlitba

Dobrý Pastýři, roztržitost malého stáda tvého Svatého Ducha zarmucuje. Odpusť nám naše chabé úsilí a pomalé tempo při plnění tvé vůle. Dej nám moudré pastýře podle svého srdce, kteří rozpoznají hříchy rozdělení a povedou církev spravedlivě a svatě směrem k jednotě v tobě. Prosíme tě, Pane, slyš naši modlitbu. Amen.

5. den „Hvězda, kterou viděli na východě, šla před nimi“ (Mt 2,9)

Vedeni jediným Pánem

Ex 13,17–14,4Hospodin šel před nimi ve dne v sloupu oblakovém

Ž 121 Pozvedám své oči k horám: Odkud mi přijde pomoc?

Zj 22,5–9 Pán Bůh bude jejich světlem

Mt 2,7–10 Hvězda, kterou viděli na východě, šla před nimi

Rozjímání

Písmo nám opakovaně vypráví, jak Pán Bůh chodí se svým lidem, chrání ho a bdí nad ním ve dne v noci. Nemusí to být vždycky přímá cesta: někdy jsme vedeni, abychom se vraceli ve vlastních stopách, a jindy zase docela jinou cestou. Na všech cestách životem si ale můžeme být jisti, že Bůh, který „nedříme ani nespí“, nás chrání, aby nám neuklouzly nohy a my neupadli.

I v největší temnotě je s námi Boží světlo. Zářící skrze proroky, poslané proto, aby vedli Boží lid po vytyčené cestě a připomínali mu smlouvu. Nejdokonaleji a v plnosti času pak Bůh posílá svého jednorozeného Syna, Ježíše Krista. On je vůdčí světlo pro všechny národy, Boží sláva ve světě, zdroj božského života, a svou krví pečetí novou smlouvu.

Cesta vpřed ke vzájemné jednotě, a tedy i k těsnějšímu spojení s Kristem, není vždy jasná. Ve svých upřímných pokusech o budování jednoty snadno ztrácíme ze zřetele toto základní poselství Písma: Bůh neopouští svůj lid ani v jeho selháních a rozpolcenosti. To je poselství naděje nejen pro křesťany, ale pro celý svět. Jak nám připomíná vyprávění o Třech králich, Bůh světlem hvězdy vede lidi všeho druhu tam, kde lze nalézt Krista, světlo světa.

Pán sesílá Ducha Svatého, jehož světlo nám umožňuje vidět očima víry pravdu o Božím Dítěti i výzvu k jednotě a smíření všech věcí v něm. A tento Duch nás také vede z temnoty a pohrom do Kristova světla a života.

Modlitba

Pane Bože, náš Otče, tys poslal hvězdu, aby mudrce přivedla k tvému jednorozenému Synovi. Rozšiřuj naši naději v tebe a dej nám vždy poznat, že kráčíš s námi a bdíš nad svým lidem. Nauč nás nechat se vést tvým Svatým Duchem, i když nám cesta může připadat podivná, abychom směřovali ke vzájemné jednotě v Ježíši Kristu, Světlu světa. Otevři naše oči pro svého Ducha a povzbuzuj nás ve víře, abychom vyznávali, že Ježíš je Pán, klaněli se mu a radovali se z něj tak jako mudrci v Betlémě. Prosíme tě o toto požehnání ve jménu tvého Syna Ježíše Krista. Amen.

6. den „Uviděli dítě s Marií, jeho matkou; padli na zem a klaněli se mu“ (Mt 2,11)

Shromáždění při klanění se jedinému Pánu

Ex 3,1–6 Mojžíš si zakryl tvář, neboť se bál na Boha pohledět

Ž 84 Jak jsou milé tvé příbytky, Hospodine zástupů!

Zj 4,8–11 Klanějí se tomu, který je živ na věky věků

Mt 28,16–20 Spatřili ho a klaněli se mu

Rozjímání

Když mudrci přišli z dalekých zemí do Betléma a uviděli dítě s jeho matkou, poklonili se mu. V přítomnosti tohoto zjevení Boha mezi námi se oči stáčejí k zemi a kolena se ohýbají. Podobně si Mojžíš při pohledu na hořící keř skryl tvář a bál se na Boha pohlédnout. Když učedníci spatřili zmrtvýchvstalého Krista na hoře v Galileji, byli ohromeni a znepokojeni. Přesto se mu klaněli. V nebeské liturgii padá čtyřicet starců před tím, který sedí na trůnu. Takto reagujeme na setkání s Boží přítomností: pohled, po němž následuje údiv, a ten vede k uctívání.

Vidíme? Jsme ohromeni? A skutečně se klaníme? Kolikrát vidíme, aniž bychom vnímali, a naše oči zůstávají vůči Boží přítomnosti slepé? A když napřed nevidíme, jak se můžeme skutečně klanět? Svým zúženým pohledem příliš často sledujeme jen vlastní spletité neshody a zapomínáme, že jediný Pán nám všem daroval svou spásnou milost a že máme podíl na jediném Duchu, který nás vede k jednotě. Často se ve své pýše řídíme jen vlastními zákony a lidskými tradicemi, přičemž mnohdy přehlízíme lásku, kterou jsme povoláni sdílet jako jeden lid ospravedlněný Kristovou krví, lid vyznávající společnou víru v Ježíše – našeho Spasitele.

Jako společenství oživená Duchem Svatým nás naše církve vyzývají, abychom společně kráčeli ke Kristu–Dítěti a klaněli se mu jako jeden lid. Duch soucitu nás vede k sobě navzájem a všechny společně pak k našemu jedinému Pánu. Jen když se budeme tímto průvodcem řídit, budeme schopni „uctívat v Duchu a pravdě“. Naše budoucnost v Bohu je budoucnost jednoty a lásky a naše cesta k tomuto cíli musí odrážet tutéž pravdu o jednotě v Kristu.

Modlitba

Slitovný Bože, který jsi slepým dal prozřít, aby tě poznali jako svého Spasitele, pomoz i nám činit pokání. Ve svém milosrdenství sejmi šupiny z našich očí a ved' nás k tomu, abychom se ti klaněli jako svému Bohu a Vykupiteli. Dej, ať tě i ve svém smutku a navzdory hloubce svých hříchů dokážeme milovat celým srdcem. Ať putujeme společně, vedeni tvým světlem a s jedním srdcem a jednou myslí jako první učedníci. Kéž na nás spočine milost našeho Pána Ježíše Krista, abychom tě společně oslavovali ve společenství Ducha a vydávali svědectví všem kolem nás. Amen.

7. den „Obětovali mu přinesené dary – zlato, kadidlo a myrhu“ (Mt 2,11)

Dary společenství

Oz 6,1–6	Chci milosrdenství, ne oběť
Ž 100	Vstupte do jeho bran s díkůvzdáním, do nádvoří jeho s chvalozpěvem!
Sk 3,1–10	Stříbro ani zlato nemám, ale co mám, to ti dám
Mt 6,19–21	Neboť kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce

Rozjímání

Při své cestě do Betléma, „domu chleba“, rozjímáme o mudrcích, kteří se přišli poklonit Dítěti–Kristu. Otevřeli pokladnice a novorozenému Králi nabídli své dary – zlato, kadidlo a myrhu.

Naše historická rozdělení, mylné upínání se na pravidla a rituály i zaujetí světskými záležitostmi nás od sebe vzdálily. Jaké dary jsme tedy připravili, abychom je nabídli Králi přicházejícímu osvětit naše životy a přivést nás k milosti jednoty? Víme, že Bůh nechce naše bohatství ani zápalné oběti, ale že jeho moc působí skrze naši chudobu: „Stříbro ani zlato nemám.“ Pán touží jedině po našich tlukoucích a milujících srdcích: srdcích plných lásky k němu a k našim bratrům a sestrám v Kristu, od nichž jsme odděleni, srdcích oplývajícími skutky milosrdenství a srdcích skutečně kajících a toužících po změně.

Připravme mu tedy dar srdce plného lásky. Pokleknutí vyžaduje srdce zkroušené hříchem, který nás rozděluje, a poslušné tomu, kterému sloužíme. Tato poslušnost oživuje, uzdravuje a usmiřuje vše, co je v nás, kolem nás a mezi námi křesťany zlomené nebo zraněné.

Kristus již své církvi dar jednoty věnoval. Ve společenství rosteme tehdy, když se dělíme o milosti, které naše různé tradice obdržely, a uznáváme, že zdrojem všech našich darů je Pán.

Modlitba

Tobě, Bože, náleží veškerá chvála, sláva a díkůvzdání. Při zjevení svého Syna ses dal poznat jak těm, kdo tvůj příchod už dlouho očekávali, tak těm, kdo tě nečekali. Ty znáš utrpení, které nás obklopuje, bolest způsobenou našimi rozděleními. Vidíš, jak svět zápasí a jak se stále zhoršuje situace na Blízkém východě – na místě, kde ses rozhodl narodit a které jsi posvětil svou přítomností. Prosíme tě, abys našemu srdci i mysli dal schopnost tě poznat. Když se připojujeme k mudrcům přicházejícím zdaleka, prosíme, abys naše srdce otevřel své lásce i lásce našich bratrů a sester, kteří nás obklopují. Dej nám vůli a prostředky, abychom usilovali o proměnu tohoto světa a navzájem si nabízeli dary, které mohou živit naše společenství. Uděl nám své nekonečné dary a požehnání. Přijmi naši modlitbu ve jménu svého Syna Ježíše Krista, který žije a kraluje s tebou a Duchem Svatým. Amen.

8. den „Potom... jinudy odcestovali do své země“ (Mt 2,12)

Ze známých cest odloučení k novým Božím cestám

- Jr 31,31–34 Uzavřu s domem izraelským i s domem judským novou smlouvu
Ž 16 Stezku života mi dávaš poznat
Ef 4,20–23 Obnovte se duchovním smýšlením
Mt 11,25–30 (Tys) tyto věci skryl před moudrymi a rozumnými, a zjevil jsi je maličkým

Rozjímání

Nevíme, co si mudrci – kteří byli odborníky v astronomii a navigaci – museli myslet o varování, aby se vrátili jinou cestou. Možná byli velmi zmatení, nicméně totéž světlo, které jejich cestu osvětlovalo doposud, jim nyní ukázalo ještě jinou cestu, jinou možnost. Dostali pokyn, aby změnil směr.

Často se necháme svazovat zažitými způsoby jednání a vidění světa, a když se tyto cesty uzavřou, přemýšlíme, jak pokračovat dál. Boží prozřetelnost tu stále zůstává, aby nám ukázala, že se nám nabízí jiná cesta. Bůh je nablízku, aby obnovil svou smlouvu a pozvedl nás z frustrace, kterou prožíváme, když narazíme na překážku. Jen musíme důvěřovat, že Věčný, který nám dal světlo, najde vždy cestu vpřed, i když na našich stezkách leží nezdolatelné překážky. Vždy se dá začít znovu, pokud jsme ochotní a otevření nechat v sobě působit Ducha. Jako církve hledíme do minulosti, kde nacházíme osvětlení, a hledíme do budoucnosti, kde hledáme nové cesty, jak nadále a s obnoveným zápallem vyzařovat světlo evangelia a přijímat se navzájem tak, jako nás přijímal Kristus k Boží slávě.

Na starých známých cestách kráčela křesťanská společenství odděleně jedno od druhého. Na nových cestách, kam nás Bůh volá, kráčejí křesťané společně a stávají se společníky v putování. Hledání těchto nových cest ovšem vyžaduje rozlišování, pokoru a odvahu. Nyní je čas na obrácení a smíření.

Modlitba

Milostivý Bože, když známe jen jedinou cestu a myslíme si, že se na ni musíme vrátit, nebo když se domníváme, že všechny cesty jsou zablokované, a tak propadáme zoufalství, vždycky nakonec najdeme tebe. Ty jsi Bůh obnovených zaslíbení. Objevujeme, jak před námi otevíráš novou a nečekanou cestu. Děkujeme ti, protože překonáváš naše očekávání. Děkujeme ti za tvou moudrost, která přesahuje naše chápání. Děkujeme ti, protože tvé kreativní jednání otevírá nepředstavitelné možnosti. Když marně bádáme v mapách a žádnou cestu nevidíme, vždycky nakonec najdeme tebe a ty nás přivedeš na cestu ještě dokonalejší. Prosíme tě skrze Ježíše Krista, našeho Pána, a ve společenství Ducha Svatého, abys nás vždy vedl zpět k sobě. Amen.